

prima instanță, jud.: N. Simciuc

dosarul nr. 2ra-2485/2015

instanța de apel, jud.: M. Guzun, A. Nogai, A. Doga

DECIZIE

02 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Corolevschi, Iuliana Oprea, Ion Druță, Galina Stratulat

examinînd recursurile declarate de către avocatul Veaceslav Țurcan, în interesele lui Gheorghî Pioglo și Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pioglo Gheorghî împotriva Ministerului Afacerilor Interne a Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Ministerului Justiției a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2015 prin care au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției a Republicii Moldova și Procuratura Generală a Republicii Moldova cu menținerea hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 septembrie 2014

c o n s t a t ă

La 06 februarie 2014 Pioglo Gheorghî s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne a RM, Procuraturii Generale a RM și Ministerului Justiției al RM cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamantul a indicat că, prin rezoluția procurorului în Procuratura or. Comrat din 07 noiembrie 2005 s-a dispus începerea urmăririi penale în privința sa pe faptul săvîrșirii infracțiunii prevăzute de art. 195 alin. (2) Cod penal, iar prin ordonanța din 24 noiembrie 2005 a fost recunoscut în calitate de bănuît de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 195 alin. (1) Cod penal.

Conform procesului-verbal întocmit la 26 noiembrie 2005, ora 08:00, a fost reținut pentru petrecerea acțiunilor de urmărire penală, fiind în aceeași zi interogată în calitate de bănuît.

Prin ordonanța procurorului din Procuratura or. Comrat din 29 noiembrie 2005, ora 08:00 a fost eliberat de sub arest.

La 13 decembrie 2005 Judecătoria Comrat a eliberat sancțiunea pentru examinarea locului său de reședință, iar la 15 decembrie 2005, casa sa a fost examinată.

Ulterior, prin ordonanța procurorului din 24 februarie 2006 a fost scos de sub urmărire penală din motivul expirării termenului de aflare în calitate de bănuț. Însă, la 03 martie 2006 ordonanța dată a fost anulată.

Prin ordonanța din 10 martie 2006, emisă de procurorul în Procuratura or. Comrat, a fost atras în calitate de învinuit în baza art. 195 alin. (2) Cod penal, totodată fiindu-i aplicată măsura preventivă - obligația de a nu părăsi localitatea.

La 21 martie 2006, la demersul procurorului, judecătorul de instrucție a Judecătoriei Comrat a emis decizia privind aplicarea arestului preventiv și a eliberat mandat de arest pe o durată de 30 zile, începând cu 21 martie 2006, ora 19:20 min.

Menționează reclamantul că, prin decizia Curții de Apel Comrat din 27 martie 2006, recursul declarat de avocatul S. Covalenco în interesele sale a fost respins, iar decizia Judecătoriei Comrat din 21 martie 2006 a fost menținută.

La 05 aprilie 2006 a fost recunoscut în calitate de învinuit pe cauza penală intentată, iar la 10 aprilie 2006 prin încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Comrat, termenul de arest în privința sa a fost prelungit cu 10 zile,

Prin încheierea aceluiași judecător de instrucție din 13 aprilie 2006, a fost înlocuită măsura de reprimare cu control judiciar. Totodată, a fost obligat să nu părăsească locul de trai, să comunice comisariatului de poliție sau judecătoriei despre orice schimbare a locului de trai, să se prezinte la timp la comisariatul de poliție sau la judecătorie la orice chemare.

Indică că, pe parcursul examinării cauzei penale, procurorul a pledat pentru recalificarea acțiunilor sale în baza art. 196 alin. (4) Cod penal. Astfel, prin sentința Judecătoriei Comrat din 31 decembrie 2009, el și Cara I. au fost achitați, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii. De asemenea, a fost anulată în privința sa măsura de reprimare - control judiciar.

Prin decizia Curții de Apel Cahul din 18 iunie 2012 au fost respinse apelurile declarate de procurorul Velicov A. și avocatul Dumitran I. și s-a menținut sentința Judecătoriei Comrat din 31 decembrie 2009, care nu a fost atacată.

Astfel, susține reclamantul că aflarea sa în arest și sub urmărire penală a influențat foarte negativ asupra stării de sănătate, iar pe parcursul urmăririi penale și examinării cauzei în judecată a fost supus diferitor limitări în drepturi.

Solicită, încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul său a prejudiciului moral cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești în mărime de 115 000 lei pentru aplicarea arestului ilegal și 417 000 lei pentru alte limitări în drepturi.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 septembrie 2014 cererea de chemare în judecată înaintată de Pioglo Gheorghi împotriva Ministerului Afacerilor Interne a RM, Procuraturii Generale RM și Ministerului Justiției RM privind repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, a fost admisă parțial, fiind încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Pioglo Gheorghi prejudiciul material cauzat în sumă de 40 000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărîrea primei instanțe, Pioglo Gheorghî prin intermediul avocatului Veaceslav Țurcan, Procuratura Generală RM și Ministerul Justiției RM au contestat-o cu apel.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2015 a fost respinsă cererea apelantului Pioglo Gheorghî privind repunerea în termen de declarare a apelului și s-a restituit cererea de apel ca fiind depusă cu omiterea termenului legal.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2015 au fost respinse apelurile declarate de Ministerul Justiției RM și Procuratura Generală RM, fiind menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 15 septembrie 2014.

La 12 mai 2015, Pioglo Gheorghî prin intermediul avocatului Veaceslav Țurcan a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2015, solicitînd repunerea în termenul de declarare a recursului și admiterea acestuia, casarea încheierii și restituirea pricinii la rejudecare în instanța de apel.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 26 august 2015 s-a admis cererea depusă de Pioglo Gheorghî, prin intermediul avocatului Veaceslav Țurcan de repunere în termenul de declarare a recursului, s-a repus în termen recursul declarat de Pioglo Gheorghî, prin intermediul avocatului Veaceslav Țurcan, s-a respins recursul declarat de Pioglo Gheorghî, prin intermediul avocatului Veaceslav Țurcan cu menținerea încheierii Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2015.

La 12 mai 2015, Pioglo Gheorghî prin intermediul avocatului Veaceslav Țurcan a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2015, solicitînd casarea deciziei instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, consideră neîntemeiată și ilegală decizia instanței de apel, deoarece a fost pronunțată în lipsa sa și a apărătorului său, în cazul în care din data de 02 martie 2015 pînă la 11 martie 2015 s-a aflat pe buletin de boală, prin ce consideră că i-a fost încălcat dreptul de acces liber la justiție.

Totodată, a invocat că, decizia a fost pronunțată fără a fi ascultată opinia reprezentantului său și argumentele acestuia referitor la apelurile declarate, și nu a examinat argumentul său că suma prejudiciului moral este una nejustificat de mică.

La 30 iunie 2015 Ministerul Justiției al RM a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2015, solicitînd cu titlu principal casarea deciziei instanței de apel și a hotărîrii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărîri de respingere a acțiunii, și cu titlu secundar modificarea deciziei instanței de apel în sensul diminuării sumei acordate cu titlu de prejudiciu moral.

În motivarea recursului a indicat că, consideră neîntemeiată decizia instanței de apel și pasibilă de a fi casată, deoarece instanța de apel verificînd legalitatea și temeinicia hotărîrii primei instanțe eronat a interpretat dreptul material care reglementează aprecierea prejudiciului moral.

Susține recurentul că, existența prejudiciului moral presupune două elemente ce urmează a fi constate, și anume însăși existența prejudiciului și caracterul considerabil al acestuia, care însă nu a fost probat de reclamant.

Totodată a invocat că din materialele cauzei nu rezultă că acțiunile organului de urmărire penală au fost declarate ilegale, prin urmare simpla pronunțare a unei sentințe de achitare nu denotă ilegalitatea acțiunilor organului de urmărire penală, or, efectuarea măsurilor de investigație este obligația organului de urmărire penală, care are drept scop descoperirea circumstanțelor și persoanelor care a comis infracțiunea.

Subsecvent a indicat că, perioada aflării sub arest a lui Pioglo Gheorghi a constituit 26 zile, iar în cauze similare Curtea a acordat un prejudiciu moral proporțional mai mic.

Conform art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din actele pricinii rezultă că Curtea de Apel Chișinău a expediat părților la 27 martie 2015 decizia instanței de apel redactată, însă la materialele cauzei lipsește dovada recepționării de către părți a deciziei instanței de apel, motiv din care instanța de recurs consideră că recursurile declarate de avocatul Veaceslav Țurcan, în interesele lui Gheorghi Pioglo și Ministerul Justiției al RM la 12 mai 2015, și respectiv la 30 iunie 2015, sunt depuse în termenul prevăzut de lege.

Conform art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile întemeiate și care urmează a fi admise, cu casarea deciziei contestate și emiterea unei noi hotărâri în din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Materialele cauzei denotă faptul că, prin rezoluția procurorului în Procuratura or. Comrat din 07 noiembrie 2005 s-a dispus începerea urmăririi penale în privința lui Gheorghi Pioglo pe faptul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 195 alin. (2) Cod penal, ca rezultat prin ordonanța din 24 noiembrie 2005 a fost recunoscut în calitate de bănuț de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 195 alin. (1) Cod penal, iar la 26 noiembrie 2005, ora 08:00, a fost reținut conform procesului-verbal de reținere, ulterior prin ordonanța procurorului din Procuratura or. Comrat din 29 noiembrie 2005, ora 08:00 a fost eliberat de sub arest.

Tot, materialele cauzei denotă că, la 13 decembrie 2005 Judecătoria Comrat a eliberat sancțiunea pentru examinarea locului de reședință a lui Gheorghi Pioglo, iar la 15 decembrie 2005, casa sa a fost examinată.

Ulterior, prin ordonanța procurorului din 24 februarie 2006 Gheorghi Pioglo a fost scos de sub urmărire penală din motivul expirării termenului de aflare în calitate de bănuț, însă, la 03 martie 2006 ordonanța dată a fost anulată, iar prin ordonanța din 10 martie 2006, emisă de procurorul în Procuratura or. Comrat, a fost atras în calitate de învinuit în baza art. 195 alin. (2) Cod penal, totodată fiindu-i aplicată măsura preventivă - obligația de a nu părăsi localitatea.

La 21 martie 2006, la demersul procurorului, judecătorul de instrucție a Judecătoriei Comrat a emis decizia privind aplicarea arestului preventiv și a eliberat mandat de arest pe o durată de 30 zile, începînd cu 21 martie 2006, ora 19:20 min, hotărîre menținută prin decizia Curții de Apel Comrat din 27 martie 2006.

La 05 aprilie 2006 a fost recunoscut în calitate de învinuit pe cauza penală intentată, iar la 10 aprilie 2006 prin încheierea judecătorului de instrucție a Judecătoriei Comrat, termenul de arest în privința sa a fost prelungit cu 10 zile, ulterior, prin încheierea judecătorului de instrucție din 13 aprilie 2006, a fost înlocuită măsura de reprimare de la stare de arest la control judiciar.

Prin sentința Judecătoriei Comrat din 31 decembrie 2009, Gheorghii Pioglo și Cara I. au fost achitați, din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, sentință menținută prin decizia Curții de Apel Cahul din 18 iunie 2012.

După cum denotă actele cauzei, înaintînd acțiunea în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne a RM, Procuraturii Generale a RM și Ministerului Justiției a RM, Pioglo Gheorghii a solicitat repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii și a fost dispusă încasarea în beneficiul lui Pioglo Gheorghii a prejudiciului material în sumă de 40 000 lei, în rest acțiunea fiind respinsă ca neîntemeiată.

Judecînd apelurile declarate de către Procuratura Generală a RM și Ministerul Justiției a RM, instanța de apel a găsit necesar de a respinge apelurile și a menține hotărîrea primei instanțe.

În susținerea soluției date instanța de apel a reținut că, în speță, prima instanță just a apreciat circumstanțele pricinii aplicînd corect normele materiale și procesuale, concluzionînd că la caz sunt relevante și aplicabile prevederile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, or inculpatul neîntemeiat a fost pus sub urmărire penală de către organul de urmărire penală, a fost suspus arestului preventiv, obligației de a nu părăsi localitatea, acțiuni procesuale care au limitat reclamantul în drepturi, iar în urma examinării cauzei de instanțele judecătorești investite cu acest drept a fost emisă o sentință de achitare a acestuia, care este irevocabilă.

Judecînd pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constatată că prima instanță just și întemeiat și-a motivat hotărîrea, însă eronat în dispozitivul hotărîrii a indicat că se încasează prejudiciului material, în cazul în care urma a indica că se încasează prejudiciul moral, iar instanța de apel a omis această eroare a primei instanțe.

În conformitate cu art. 239 CPC, hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 241 alin. (5) și (6) CPC, în partea de motivare a hotărîrii se indică: circumstanțele pricinii, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele

invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

Din sensul normelor de drept citate rezultă că hotărârea instanței de judecată trebuie să fie certă și consecutivă, iar între dispozitiv și motivare trebuie să existe concordanță.

Prevederile legale citate de către instanța de apel nu au fost respectate.

Astfel, în partea motivată a deciziei instanța de apel menționează că, prima instanță corect și întemeiat, cu examinarea multiaspectuală a materialelor cauzei, și aplicarea corectă a normelor materiale și procesuale a admis parțial acțiunea.

Însă, în dispozitivul hotărârii, prima instanță admite parțial acțiunea și încasează cu titlu de prejudiciu material suma de 40 000 lei în beneficiul lui Pioglo Gheorghii, contrar părții motivate unde prima instanță s-a expus asupra temeiniciei parțiale a acțiunii în partea încasării prejudiciului moral în beneficiul lui Pioglo Gheorghii în sumă de 40 000 lei, iar instanța de apel a menținut hotărârea fără a corecta eroarea.

Prin urmare, dispozitivul hotărârii instanței de apel cuprinde o altă concluzie decât cea din partea de motivare a hotărârii și drept consecință este nulă.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că hotărârea primei instanțe, menținută prin decizia instanței de apel este contradictorie, eroare judiciară, care în cauză poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile, din alte motive, și de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri.

Totodată, Colegiul reține că argumentele expuse în recursurile avocatului Veaceslav Țurcan, în interesele lui Gheorghii Pioglo și Ministerul Justiției al RM sunt neîntemeiate și lipsite de suport juridic, în cazul în care instanțele de judecată just au apreciat, în speță, circumstanțele pricinii aplicând corect normele materiale și procesuale, concluzionând că la caz sunt relevante și aplicabile prevederile Legii privind modul de reparare a prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești nr. 1545-XIII din 25 februarie 1998, însă prima instanță a admis o eroare în dispozitiv care nu a fost corectată de instanța de apel, astfel constatând că recursurile urmează a fi admise din alte motive decât cele invocate.

În consecință, reieșind din cele relatate și conform normelor de drept enunțate Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, circumstanțele pricinii au fost constatate de instanțele inferioare, normele de drept material au fost aplicate corect și nu este necesară verificarea suplimentară de dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursurile declarate de avocatul Veaceslav Țurcan, în interesele lui Gheorghii Pioglo și Ministerul Justiției al RM, cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea încasării prejudiciului în beneficiul lui Gheorghii Pioglo, cu emiterea unei noi hotărâri în această parte.

În conformitate cu art.art. 444, 445 alin. (1) lit. b), 445 alin.(3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e

Se admit recursurile declarate de către avocatul Veaceslav Țurcan, în interesele lui Gheorghii Pioglo și Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2015 și parțial hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 15 septembrie 2014, în partea încasării din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Pioglo Gheorghii prejudiciul material cauzat în sumă de 40 000 lei, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Pioglo Gheorghii împotriva Ministerului Afacerilor Interne a Republicii Moldova, Procuraturii Generale a Republicii Moldova și Ministerului Justiției a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin acțiunile ilicite ale organelor de urmărire penală, ale procuraturii și ale instanțelor judecătorești, și se emite o nouă hotărâre în această parte prin care:

Se încasează din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul lui Gheorghii Pioglo prejudiciul moral cauzat în sumă de 40 000 (patruzeci mii) lei.

În rest hotărârea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 15 septembrie 2014 se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Corolevschi

Iuliana Oprea

Ion Druță

Galina Stratulat